

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Speculum sapientiae

Bonjohannes <von Messina>

[Basel], um 1475

Incipit Liber Secundus De bono humilitatis et malo superbie

[urn:nbn:de:bsz:31-315819](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-315819)

Incipit Liber Secundus De bono humilitatis et malo superbie. C. primum. **D**e aere et aqua.

umefactus aer de latitudine corporali. claritate substantiali et sublimitate locali. spernendo terram eidem locusus est dicens. **N**ec quid tu punctum opacum semp deorsu manes. **C**ur non interdum erigeris. quare non dilataris. **A**t illa. in patientie firmamento humilitate fundata. patienter respondit. **E**go quidem quod asseris factor me fore punctu. sed hac tamen modicitate punctali corporis mundialis effecta medium in sempiternu quiesco. **C**um tua tu semper magnitudine fluctues. **C**irca me totu celum reuoluunt. et vitalis eius allatio super meam stabilitatem fundatur. **A**t vero quam opacu sum corpus non effusiuua ut tu perimis. immo virtutum celestium retentiuua. precosissimis gemmis et metallis sum intermiscenda adornata. atque extrinsecus ruis herbis brutis et hominibus decorata. quasi vita uiuentium et mater cunctorum vniuersa que in corpore viuunt. diuersorum bonorum plenissimis vberibus alo. **V**erum quia. subens omnia maneo. nulli unquam molesta. nisi cum a te mea viscera subintrante terremoto concucior. vite locus. quietis situs. et salutis portus. fixione perpetua gratis omnibus sum parata. **T**u vero situs sursum cum ex hoc ad te confluendum similiter vaporum sis alta pretenciuua susceptiuua. **H**inc densis nubibus dulci lumine uiuentia priuas. **H**inc letalia fulmina mandas. nunc coruscationum roriferas emittis sagittas. nunc terribilia fundis tonitrua sic et veterum hoc pondere bellis. **H**ec quidem grandinis lapide steris. **H**ec procellarum turbine submergis. **N**imirum emissionis superbie tue queque grauissimesunt tempestates. **I**gitur melius est humilitatis opaca modicitas. quam sublimitatis superbe prospiciuitas procellosa. **N**ubibus dictis arrogante confundit.

Contra eos qui supbire incipientes inflant. **D**e anima et corpore **C**apitulum. 27. 2

Coniuunctione et dominio anime caro pariter liberata.

Statim intumuit et letari cepit quod inquietam perditam seruitute
nuper grossicie simul et quietatione gauderet. Sed cum
vilicasset relictam post aliquantulum anima. ut cerneret
qualiter illi esset. tumefactam reperiens inquit. Putabam
quidem diminutam te fore per meam absentiam. Quid est quod
es inflata. At illa respondit. Qui prope cum reliquisti me.
subiectam me hactenus et vexatam vna cum require a li-
bertate et magnitudine sum possessa. Ad hec anima dixit.
Bene video quod sic inflata. ingrataque loqueris virtute ac cog-
nitione priuata. Namque te cum semper habuerim inimicam.
cui vnquam quantum potui nocte ac die paciens tanquam ami-
ca seruui. namque viuificabam te et occidebas me. alebam te
et me desiccabas. delectabam te et tu me contristabas. Cer-
te ventosissime es locuta. nec est mirum quia que vento in-
flant sine ratione ventum tamen emittunt. Attamen ostendam
tibi quid nam sint quies. libertas. et grossicies tua. Miri-
rum hec requies tibi mors. libertas perditio. et tumefac-
tio et putredo. impugnata es tate veteri. rupturam putres
et paries vermes. Corruptius enim inflauit te flatus. scin-
det te medium effunderis in altum. spargeris in omnem ves-
tum. Nonne mare cum inflatur. procellosa ventositate dif-
funditur. tumore membrum venenatum extendit. et inflata
cute idropisi fundamenta corporis minorant. An ignoras
quod spiritus cum inflatur superbia. ab eo vita relinquitur. in-
grossatus minuitur. extensus disiungitur. erectus demergitur.
et foris apparencia tumefactus vndique sparsus interna sub-
stantia vacuat. Quid ergo turgescens de ventoso spiritu
gloriaris. Attende quam dampnosa sit eius conceptio namque
in ea genitus. is stabilissimam terram concutit. nubes aparit.
viscera scindit. et nervos letifero spasmo trahit. Emitte
ergo ex te exaltationis corruptifere flammam. et non amittes
putrefactam substantiam. Quo dicto inflatam reliquit.

¶ Contra eos qui se dignificant maximis

¶ De Hirco et Critio

¶ Capitulum. iij.

Hircus ad fontē veniēs . vt ardentia siti refrigeraret
 interna comiectis oculis quidē in laticē . nitore fult
 gētē . simile uolūte? sui . quā in eā miserat re
 uerberantibus riuū speculis mox suscepit . Cūq; vidisset
 altis ornatum cornib; capue . atq; protēsam faciem barba
 pendente corde hilari . wcem exultationis emisit . Sic qui
 dem cepit et dignificare se maximis dicens . Quam decēter
 eminens staret in cornuto capite corona pauonica . et tor
 quata ceruix quā conueniēter descēderet facie subbarbata
 Quem cum audisset erinaeiūs stans et ipse in fonte derisit
 amentem et dixit . **S**i post tergum oculos haberes . coro
 na et torque te nullo modo dignificares . **N**imirum uideres
 caudulam pudendam tuam . et mox humiliat? de fatuoso
 capite poneres iactantiā tuā . **U**t quid te dignificas maxi
 mis . ac magni pendis miseriā tuā . **P**one te in libra iusti
 cie et tunc prospicies quanti es . **N**ēpe pugillus es terre
Ut quid te extendis in regna . **F**anilla ignis . quare te eri
 gis super stellas . **P**orro si te magni existimas cū sis par uū
 at temptabis maiora . et in sufficientē mox cōfundet te maxi
 ma . **S**ed si par uū pendis te ipsū . ubiq; tutus eris . quoniā
 humilitas parit timorem . timor procurat securitatem hec
 custodit salutem . **V**erum si te altis dignificas . iā mēsuras
 et iudicas te ipsum . **Q**ueso igitur vt sequaris cōmune ius
 hoc autem precipit . vt in iudicio nō credatur vni . nec cui
 minus quam sibi de bonis . **I**n ore siquidē pluriū fide robo
 ratum stat verbum . et dilectionē magis quā rationē mot?
 ligue sectat? . **N**imis ergo et immoderate te diligens . nōne
 iniustissime tibi credis . **Q**uāto maior es humilia te in om
 nibus . **C**rede michi . crede michi . quia maxime se vilificat
 qui se magnis dignificat . **S**icut qui se iudicat sapientem
 fit amens **L**ux quidē luce cōfundit? . et altitudo altitudīne
 curuatur . **S**ed altior stella mentitur aspectib; . et cunētis
 inferior luna super omnia decorat? . **U**bi ergo profūda hu
 militas . ibi excelsa est dignitas . et ubi ex teipso dicitio

magna. ibi ex virtute dignificatio maxima. Namque dum mundanis cardinibus nos iudicamus indignos / sempiternis celestibus reddit humilitas mox nos dignos. Quibus auditis hircus eruditus quia se dignificauit erubuit.

¶ Contra presumptuosos ¶ De strucione et gallina. C. iiii.

Strucio pedis officio. cum ascendisset in monte. cernens volucres in liquidum aerem. ale penna se agilitate diffundere presumptionem sumens ex penna. Et ipsum voluit attemptare. Cumque anhelationis impetu parer se mittere. id gallina prespiciens sic ei fertur dixisse. Tene locum tuum carissime. et caue ne penna presumptionis tue tibiam amittas virtutis. Qui vilipendens huius salutarem consilium mox respondit. Tace miserima. que cum posses validitate pennarum altis et lucidis perfrui. gratuita te pauperis pretoris lutum colis. Quo dicto cordis vigore presumptuoso se cum magno impetu sic emittens. fallacium mentiente statera pennarum. suo pondere corruit et sui oneris descensu rapido. totum se confregit. Tunc ad ululatum dolentis gnara rei gallina descendens ad eum pede tuto venit et dixit. De imprudentia tua non minor. Nimirum quia magno corpori nimis paruam super appositum habes caput. Alia non vtili. pedem perdidisti tam comodum. et vanitatis volatus. tibi veritatis abstulisti gressum. Amisisti tuum ausum presumptione non proprium. es eleuatus in caelum. facta est tibi perditio et non salus. Nempe non attendisti quod presumptio dum nimis extendit disiungit et dum erigit diruit. cum ante ponit postponit. Ac intus cum foris inflauerit inaniuit. Nam cum supra vires stomachus hauserit. se confundit. et immoderatissime dilatatum. vitali perditio spiritu. cor semetipsum extinguit. Altius raptum pondus fortius cecidit. Et erectum sine modo velum submergit. Sed omnis moderamine virtus agit. Et natura dimicans contra morbum. tantum in extrema necessitate posse suum ostendit. Tue igitur ita

valitudinis fines age et extra metā tue longitūdinis te noli
 extēdere. **D**onus sume qđ possis ferre. et illud bibe qđ pos-
 sis digerē. **C**repat em̄ in proportionatū suis viribz pōd? le-
 uare qui micit. **E**t caput inebriat si immoderate bibat vīnū
Quibus dictis in dolore suo p̄sumptuosū secedēs relinqt.
Contra Audaces **De Equo et Mulo** ¶ **C**api. v.
 oricatus equus sub milite. de longe p̄eliū odorat?
 mox gloria nariū. erectisq; auribz cum arrogātia
 capillozum audacitatis sue misit hīmitū. **C**ūq; aū-
 da ē instabili vngula. se cuncū in hostilē anhelaret immit-
 tere. secus mulus astitit qui et dixit. **P**one frater letalē
 audaciam et pauescens fuge. qm̄ dire transiet te sagitte ⁊
 lancee. ac recordare quia nudus. et mollis te sequit̄ tuus
 venter. **A**t ille flamma p̄toris indignatus ad verbū de
 sociali male gratus cōsilio. tale refudit v̄ne faust? eloquū
 um in amicu. **P**ene quidē es asini filius. et ob hoc corde
 frigidus semper fuisti timidus atq; tardus. **Q**uere lati-
 bulū. et te custodiat mus et lepus. **Q**uibus dictis rapido
 cursu mox cum se misisset in hostes. **V**incēinde diris vulne-
 ribus perforatus. vi fusa cum sāguine. debilitate corpis
 soluto tegimīne se p̄stravit. **D**em̄de cum mul? effulis co-
 pijs bellicis p̄gens semiūuum hunc inuenisset iacentē
 risit audacē et subsannans arrogante. tam malis humilia-
 tum subiunxit. **V**ere te karissime dextrari? genuit. postq;
 bulhēte p̄tore superbie. audacie gloria vitam cū sāguine
 perdidisti. **N**imirum bene scripsit aristotiles p̄horum sūm?
Quod semp callidi corde sepe fatui. capite furiosi. et ama-
 tores sunt vīni. **I**nde furit ebria gallia. estq; spei dedita iu-
 uentus insana. **V**erumne cor in audatōrem dementiā bulli-
 at. splene subter. capite desup et lateraliter iecore. mitigas-
 torijs hīs vallauit moderatrix natura. **A**percis quidē ocu-
 lis dormit lepus. quia qui corde est timidus. sup eius cu-
 stodiam semper vigilante prudentia vallat? timoris acie re-
 quiescit securus. **S**ic cor parūius naturaliter est in vigore

Lepus in dextrari? oculis

virtuteq; collecta p̄ fortius amplius . et quob̄ est gr̄adi⁹
minus . Audacior naua facit naufragū ⁊ timorosus salu⁹
venit ad portū . Quamobzē beatus homo qui semp̄ est pas
uicus . qm̄ ad salutem timor rebus viuētib; est prouisus .
Quo dicto audax equus toto fuso sanguine extinet⁹ est .

Contra superbos qui uolunt equi pari deo .

De Simea Cozuo Naua Vulpe **Capitulū . vi .**

Hilem nauam inspiciens hymeā in malum uolociter
ascendentē . cum mox miteret̄ in simile . id corū⁹ ac
tendens cōsiliarius dixit ei . **E**ra in loco tuo carissi
ma . ne in regionē extraneā eleuata . grauis corporis ruina
te preas . **A**t illa uerbis deniq; sp̄retis conscendēs . statim
profunditatis alte contuitu . debilis cerebri imaginatōne
cōfusa ruit inferius . et ceruice fracta nunq̄ decetero vul
tum potuit eleuare in celum . Deniq; pergens cum regem
in solio sedentē purpuratū uidisset . cepit ad simile cupere
sed absēte patrono quasi princeps alter in throno cōsedit
Sed hoc nimirum visu vulpecula uenit ad solium . et sa
lutato sophistico rege . ministra prouida ironice flagitauit
mandatum . **C**ui hymeā dixit . **H**oc tm̄ precipio . leta gloriā
cerne . **A**t illa . **E**goq; consulo sane hinc quameito descende
Quod cum negligeret . uanē similitudinib; sitibūda statim
inde pietā est caninis dentibus laceranda . **T**unc ad se re
uerfa dolorib; inquit . **N**e michi quā sp̄retū consilia sapiē
tum . **N**esciebam q; ubi non est consilium dēest salus . **Q**ue
cū audisset vulps appropinq̄uit et dixit . **A**mmodo quip
pe te uideo uexatione . sensui restauratam . quod dilectione
faciens sic arguam . **U**t quid ceteris animalib; ade natura
subiectis . tu sola iugum comune fugiens eidem parifica
ri conaris . **A**t illa respondit . **M**ouet quidem ad hoc inna
ta cupido . **N**onne cunctis brutis humano corpori sū plas
mata conformior . **T**unc vulpes arguēs inquit **Q**uāq; cer
te figuraliter homini sis conformis . plus omnibus tamen

q̄ hęc silitudo in te peruertit. **V**ine tua Forma fore deforma
 mior inuenit. **Q**uid em̄ tertina facie turpi? .plāta digita
 ta deforma? nudisq; nati b? fedius . nisi forte caudato pa
 uone/nō caudatā te iudices pulchriorē. **M**ostrū nāq; aut
 fedū est. cuiq; puerse assilasse. **A**n ignoras q; supbiēs spi
 ritus . rāto magis turpioz deoq; dissilioz cernit . quāto am
 pli? equipollere illi . distorta imaginatōe molit. **N**am que
 in mūdo maior est mōstruositas . q; cum infinite magnitudi
 nihil/vite mors/omipotentie infirmitas . glē niseria . verita
 ti stulticia . luci tenebra . ac deo suo equipare se satagit cre
 atura. **V**ez postq; te homi equipare satagis . ei? sequaris
 vestigia . 7 obediēte te sue volūtati cōforma. **S**ic em̄ plas
 cente te sibi . nō soluz alimētuz tribuet dulcia . vcz 7 iocosa
 veste . fedi corpis opiet pudibūda . **Q**uibus auditis egra
 ad medicum iuit.

Contra appetitum
 singularitatis . **De passione et ap.** **Cap. vii**

Quasi solitariū inueniēs apis / pposita saluatō
 ne mox dixit **V**t qd tu fr̄ mi amara solitudinem
 diligis cum amica societas sit tam dulcis . **A**t ille
 respōdit **N**imix nime placet . mltitudinis fluctuare pcel
 la . vel vn? esse de turba **N**onne inter sidera sol est vn? . et
 sup omia vn? deus . **Q**uo audito cum subtiliter prudēs illa
 singularitatis supbiam eius notass . in causaz taliter argu
 enduz pcessit argumētosa **Q**uāq; vn? inquit essentialiter
 sit deus . comparis tñ trinitatis ypostatice indiuisibili so
 cietate gaudet **S**ol autem stellaz infima ne sit solus . sibi
 dono lucis efficere sociā splēdoris in graditate conat̄ **S**ic
 et pmū mobiliū . cum sit vnū allatōnis primarie communi
 cata virtute . secum ethereos orbes rapit . **N**e sit quidem
 in suo offitō singulare . quomam est vniuersitas mundi to
 ta . sic cunctarum parciū iunctiua vnitatis connectitur .
 vt nulla earum disunctionis solitudinem vllaten? paciat̄ .
Nonne anima naturaliter societatis amatrix mox dolet . si
 in puncto suum dissoluitur corpus . **V**ez cum a pncipio

deus creasset hominem unum. mox dixit se subiūgit. Non
est bonum homines esse / solum faciam? ei adiutorium simile
sibi. Habere qui prope comparem et possidere coadiutorem
Propter hoc siquidem duo creati sunt oculi. alii due. manus
torides. et pedes dualitate similes. ut pluralitate numerorum
et unitate formarum. membris omnibus e simili adiutorium sit
piusum. Ad quid uimque constructe sunt urbes. collecte
ciuitates. legisque federe adunate policie. nisi ut ciuium ob
sequioso consorcio. sint non solum sufficientes. immo tranqui
llissime res humane. Quod ergo Ne soli. quia cum instabili
pede superbie ventilatus indubitater ceciderit. societate pri
uatus. subleuatiuum adiutorium uon habebit. At tamen ani
malia domestica turba uiuunt. Cetera quaecumque possunt se na
tura policie incolunt. Et is qui fugit consorcium. aut est ra
biosus / aut heremita. Heremita uero socius est deorum. Quibus
dictis tristem dimisit solitudinis amatores.

**¶ Contra appetitum principalitatis ¶ De voluntate
et anima. ¶ Capitulum. viij.**

Superbientis voluptatis cupidine / uoluntas cum
naturalis relicto principio. nolebat ipsum principium sibi
esse. ratio sciens statim dixit. Quod hoc est soror
quod cupis. At illa respondit. Mihi certe principium cupio
fieri. ut desiderata omnibus celsitudine possim frui. Tunc
ratio inquit. Tantas igitur pulchritudines uniuersi in deformi
tate uis monstruosas auertere. et speciosissimo corpori machi
ne mundialis caput extraneum moliris inferre. Absit hoc in
estimabile uicium a te. Quippe si mundus hoc seferit tanquam in sui
ordinis et pulchritudinis corruptione. aduersus te totus hosti
liter se armabit. quoniam et magis arguam. quam minime est
prudens ad impossibile nitens. Dic mihi queso unde existis
a te / an aliunde. Verum quia a te ipsa non fueris. appetitus
principalitatis ostendit. Nullus quod possidet cupit.
Sed quod a semetipso est. id naturaliter principium est.
Quamobrem si a te ipsa fuisses. non principalitatem cuperes.

heremita sicut dicitur

Sed haberes. Igitur si aliunde es. fore te principiam
 dimosceres. quare principium non nisi impossibile tibi eris
 Attamen natura intellectu sapientie gubernata. ad impo
 ssibile non mouetur. Subiectum membrum es. si subterfu
 giens proprium dominium capitis. mox orbata sensu intelli
 gencie. et motu priuata prudentie morieris. A radice qui
 ppe seunctus ramus non pullulat. et sine duce suo miles
 oberrat. Humiliare igitur carissima sub naturali tuo deo p
 cipio. et caue ne pestifero appetitu superbie. dum vanam
 principatatem desideras. eterne quidem perditōis alime
 tum primarium tibi fias. Quibus dictis voluntas sic eru
 dita quiescit.

Contra appetitum superbe libertatis
De oue et Ceruo. Capitulum. ix.

Muis au da pprie libertatis. sociali relicto grege.
 dominium sui pastoris effugit. Cumq; per solitudi
 nem errabundaz/ceruus vagam et profugaz inue
 nisset. cepit pius querere sue solitudinis et erroris occa
 sionem. Cui mox illa resp ondit Ducus certe seruire iugū
 durissimum/et multa passa. nunc frui volo sicut et vos li
 bertate. tam cunctis gratissima sic et patronum duriozem
 effugere. qui non solum quotidie me vsq; ad sanguinem e
 mungebat. vix etiaz omni anno ab cportuno vellere spoli
 abat. Tunc ceruus nimis compaciens inquit. Satis cer
 te carissima doleo/ de errabundo itinere tuo. sed multo ma
 gis de erroneo consilio. Nimirum libertas dulcis est. thesau
 rusq; incomparabilis. sed non comuniter vniuersis Plura
 enim sunt quib; pax vita securitasq; salutis tm ex debita
 subiectōne cōringit Et ppter hoc nō est aliud libertas eis
 q̄ salutaris pditō libertatis. Nāq; libertas populi quem
 regna nō coercent. libertate perit. Subiectuz quidē cor
 pus amine viuit. et mox cum ab ea liberat̄ extinguit̄ Na
 uis subiecta nauis seruetur a fluctibus. a quibus si libe
 ra fuerit. statim naufraga dissoluetur. Sic Formica alis li
 berata de fouea cū fursū erigit̄. tūc finali miseria captiuat̄.

His ergo libertas certa est p̄ditōnis captiuitas. itā quī
dem esse et tibi crede carissima. Nam attende quomodo et
qualiter nunc incedis. quomā sine duce/ pascualis itineris
nescia. sine tutore nulla/ ppria validitate armata. Inter in
imicos soliuaga/ atq; in miseris es circūuallantibus desti
tuta. Nimis via tibi error est. p̄cipiciuz ductor. esuries
pascua. perniciēs socia. et tui tandem crudelis interitus sūt
extrema. Ego certe cornupede. magnitudine et agilitate
munitus. vix a feris huius solitudinis sum securus. Sed
ex quo naturaliter te delectat libertas. dic queso si ad bene
vel male facienduz. Quippe si intendis bñ facere. hoc tan
tum est qđ exigit pastor tuus. vt quid refugis eum sine
ratōne agere cupis. Ipsa tibi erit libertas inicalis serui
tutis captiuitas. Nam male voluntati peccādi libertas est
qua qui dem consumat eius iniquitas. et mox captiuitas
sequit̄. Sic mala volūtas. Quāto liberioz/ tanto seruiior
quāto potencioz/ tanto infirmioz. At quāto sublimioz/ tan
to minor. Audi igit̄ consiliuz meum/ et quātocius reuerta
ris ad dñm tuum ne libere p̄reas. et tēpam lupis deuoran
dam impendas. Nam et si dominus tuus te mūgit ⁊ tondit
ab eo sumis hęc ip̄a que tribuis. quia te custodit ⁊ pascit.
Eligibilis quippe est lac dare ac vellera. q̄ cum omnibus
perdere vitam. Quibus auditis oīis gaudenter ad pasto
rem redijt.

Contra appetitum dñas
tōnis. **De affectu et intellectu.** **Capitulum. x.**

Intumescens affectus mox intellectum suum volitū
indicauit dixitq; ei. Cupio frater mi cūctis homi
nibus subiectis p̄esse. At ille respondit. Caue ca
rissime. ne appetendo dñatōem. seruitutem supbie meurras
et cum tu te alijs p̄feras tu ip̄e tui tam grande domini
um p̄das. Sed et dic mihi queso. si qđ desideras putas ius
tū. Namq; si iustuz nō est. hoc ip̄m appetere est iniustū. Vel
le enim quod iniustum est. iniquum esse sanxit. Attamen
ip̄a iniusticia misera est. Igitur ex hoc appetitu es miser.

Verum omnis miser sue calamitatis est seruus. Sed si quod
 iniustum desiderans obtineres. plus miser existeres. quoniam
 nam unusquisque tanto miserius conuincitur. quanto eius in
 malo celerius voluntas impletur. Si vero quod cupis asse-
 ris esse iustum. necesse est ut sit ex aliqua supereminencia tui
Ex hoc enim ius dominandi ceteris animalibus obtinemus. quoniam
 quoniam ad imaginem dei conditi. natura supereminentes hijs sumus.
 Ostende igitur cuius qui de dono sapientie tumefactus
 tam singularis excellis. Nimirum si sapientia alios cupis
 transcendere. hec vera est. Nequaquam hec sursum te picit. Sed
 humilitatis deorsum sinus salutaris recondit. Quia vera
 est sapientia ubi humilitas fuerit. Si autem potentia mite-
 ris transcendere. et si eius prelatone leuaberis. euz nerone
 impiissimo / aut cum alexandro nequissimo pado eris. Po-
 tentia siquidem non excellenciam / sed potius violenciam gignit.
 At vero ne per opulenciam extollaris. quoniam hec non te fa-
 cie transcendentes. sed sufficientem. Opes enim aut egestate
 auferunt. vel quod in paucis est cupiditatem extinguunt.
Nulla igitur excellencia reperitur iure. quare homo hominibus
 preferat. Quamobrem aput te mane carissime. et communi
 legi societatis naturalis subsiste. Quia si iniuste leuaberis
 mox iusticia vere firmitatis amissa. iuste similitum seruus
 eris. Vex in equitatis policia posse / subesse est. Et qui
 arrogancia dominatur iusticiam spernit. et vicijs subest. Re-
 cordare primo quod sedus homo factus est in societatis com-
 mune iudicium. et a tribus fratribus noe filijs humanum
 postmodum infirmitatis euidentis documētum disseminat-
 tum est genus. Sed depone fastum. tolle nomina dignita-
 tum. et quid est omnis homo / nisi homo. Vna igitur tamen
 equitas est homini possidendi / et voluntas diligendi. Quibus
 auditis mox ille fastum deposuit.

Contra appetitum dignitatis.
 vulpe. et cerua.

De vrsu.
Capitulum. xi.

Attitanti vrsō famelico . vt pcedam aliquaz deglu
toret . magistra fallacie vulpes . pia impio subuemi
re eum putat . ad eum ceruaz soliuagam arte doli
sic conabat asferre . **N**imix inquit vultu placidam . ceruā
ce altam / pelle politam . pede validam . pportōne decoram .
parens te formauit natura . **N**um tantuz perfecte venu
stati minus est . quia cornibus cares . **N**eqz emz certe infir
mo sexui / tam supba et tuta debuit armatura desse . **M**ax
ime cum ea concesserit simul vacce . **N**ut forte luoris ne
scia quedam reliquit arti natura . **P**imeā quīdez suppletia
arte induit . et magisterio aurum et argentuz politur **S**i
vis ergo perfici cornu . audi monituz . et imitare ducatum
qm̄ ad magistrum te dirigam iam expertum . **A**t illa . non
tam mobilitate feminea q̄ volens cornu sequebat mendas
cem . sed pia sorte . dolo capte fuit obuius ceruus . qui mi
ratus de socia dixit . **Q**uo vulpmaz sequeris caudam . **C**ui
cerua **Q**uipe tanto duce ad vrsuz tendo . vt sic et tu cor
nibus gaudeam . **A**n solus apparere vis supbia masculina .
Ad hoc ille astutus vtriusqz sciens fastum et doluz ami
ce compassius totuz suum fundit nisum ex hortatu . **D**ixit
qz . **R**emp̄ ppter cornua vrsus dedit quiete virtutis auri
culam . **C**ave ne tu deterius amittas pellem et vitam . **V**r
sus uanqz interrogatus a lupo vt quid faciez pronam fer
ret . **R**espondit quia habeo debile caput . **C**ui lupo ait mi
ni ipm̄ cornibus **Q**uis ergo caput armauit natura boiū nū
Vade ad homiez arte dotatum ⁊ ponet . **Q**uo inuēto mḡ
ait **S**olue p labore **V**olo hoc . qd dare nō noceat **S**i bran
chaz peterem non dares . **D**a mihi aures . ⁊ nil tibi nocet .
Quo volēte scidit eas . ⁊ ferēs malleuz vt pforaret craneū
eiz audiuit . fatuz suz vt pfores mihi caput **Q**ui ait . alie
tibi cornua nō ponūt **T**ūc vrsus abbreviatīs auribz inq̄ .
Dn̄ emz fatuz q̄ cornua cupit . pdit em̄ vt video caput di
cretōis . ⁊ aures q̄te v̄tutis . ⁊ sic absis auibz sine corni
bz abijt illusus **A**n igras qd dum amittit cornua luna sic

lūmine vacua. et cornuta moyli facies. otuit? liberi dulce
 dīne velāto est puata. Illaq̄at quidez vacca p cornua. Et
 aratro bos su? sub duro iugo assidue duci solet p cornua.
 Non attendis q̄ nulli celestium preter triapotaz cornu pon
 dus apponit. Sed eo dumtaxat nos terrem grauan? qm̄
 et ego serpentis haustu comburor interius vt possim vetu
 statis pond? deponere cornu. Quid plura. Bestialitas qui
 dem cōmunis ostendit/ aut cornu/ aut cauda. Depone igit
 tur fastum et fuge cornu. ne dira te lamiet vngula vrsus.
 Quibus intellectis mox dimissa vulpe. secuta est ceruum.
 Contra appetitum humane celsitudinis. De nu
 be et terra.

Capitulum. xij

Sorta de tellure nubecula. statim cepit nato desi
 derio sursum ferri. Cui mater dixit Ex quo et vbi
 nata fuisti. Nonne ex me et in me. Cur ergo supra
 matrem erigeris. Et natale solum cūctis gratissimum fas
 ta pegrina relinquis. Qm̄ et sursum lata. vel a tempesta
 tibus inuolueris. aut ab estu obitio cōsumerēs. Rogo igit
 tur nata quiesce. et in patrino salutaris/ humilitatis sinu
 recumbe. At illa minus prudenter respondit. Appetitus
 quidem desiderabilis celsitudinis sursum coegit ascendere.
 Cui contradicere et si liceret non placet. Ad hoc multuz
 illi terra compaciens dixit. Dic mihi queso quo erigi con
 cupiscis. Cui nubes. Nimis anhele pertingere in aquiloz
 nis sublimia. Vbi constituta toti visibili sum prelata. Quo
 audito statim deridens caliginis cecitatez inquit. Bene vt
 paz ante genita infantissime es locuta. Nāq; minime ad
 huc positōnis celestis ordīnem didicisti. nec mundi situm
 mirabilem attendisti. Responde mihi. Que pars primo mo
 ueatur in celo. Nonne orientalis. Inde nanq; stella diuina
 ascendit/ et quasi motu suo ortis ibidem siderib? iuste ori
 ens appellatur. Igitur hec pars dextrum est celi. que em̄
 prima in animali mouetur pars/ hec dextra nūcupat. Sed
 si vt patiens est/ iudicat oriens celi dextruz de necessitate.

concludit eius polus antarcticus esse sursum. Ab eo enim
cōprehendunt phi. orientalis motus principium deriuari
Namq; in corpore animal' pars est illa caput que subiecta
dextre localem influat pmo motum. Verū q; ex meridiona-
nali polo celestis alatomis pncipiuz oriat'. Hac rōne dmo
scitur. qz situato vertice homis versus illuz. mox eius dex-
tra si voluat' ab oriēte mouet'. Igit' si meridionalis in ce-
lo polus est sursum. aequilonaris erit p consequēs sic deors-
sum. Propter qd carissima/ si tuus fert anim' in huiusmo-
di ventilari/ putans erigi pfundaberis. Et cum credideris
ire sursum. tunc demergeris mūdi maximū in abissum. Acci-
detq; tibi sic decipi cum supbis. qui dum eleuari iactācie
flātu supius opmant'. ruūt inferius ad ima inferi. diuino
quidē ictu iusticie pfundat'. Et sic cū videt' eis altissime
fore sursum. speculo decepti fallacie. tunc maxime sunt de-
orsum. Qui em̄ contra veri mūdi cursum/ sursum erigit'. de
necessitate latus in eius opposituz infimat'. Sz ex magna
quidē puidencia conditoris/ supboz habitabilis locus aq-
lonari polo supponit'. vt ex positōne mūdiali discant. illud
quidē qd sedm mūdaue visionis aspectum videt' supius in
veritate fore inferius. Quāobrem fugiētes hui' seculi fal-
lax sursum. ad veruz tendūt per humilitatis deorsum. Sic
em̄ natura vbi pari modo situauerūt inferius. dato capite
de matris aluo mittit in hunc mūdum infantulum. vt hu-
militatis magistra cornu cordis et pedem ppter hoc situat
in deorsum. Vñs diffinitis quierūt.

Contra eos qui adepti celsitudinem mūdānam magnis
pendūt magna et alta.

De formica et

philomena

Capitulum. xiiij.

Franquillitate quidē estiuā formica nouiter na-
tis alis/ cum de terrenis latibulis in liquiduz aerē
euolasset. in amena folijs virentibus arbore. nubi-
lantez philomenā inuenit. cui dixit Tu quid es. At illa re-
spōdit. Volatile sum. sed quiete iubilo luce pagata fruor.

Deinde euz apem circumvolantes vidiss. scilicet quos ten-
 deret mox audiuit q̄ discurrebat p̄ Flores/e quibz collige-
 ret sibi pastū mellis. quibz auditis magnipēdens dñatōez
 alaz gaudēs ⁊ grata nature dixit **Grās** tibi ago. qm̄ siml̄
 de pfūditate ⁊ obscuritate terrena. atz de sollicitudine con-
 gregādi ⁊ labore portādi/nūc me quidēz ereptaz. loco lu-
 cis ⁊ cardinis. ac vernātiuz qui escēciūqz. et faui stilla fru-
 enciū societati dedisti **Igit̄** cum locus is. eam nō modicū
 delectaret. nec ex toto eam p̄pter alas antiqui gn̄is p̄u-
 dencia dimississ. ab ape doceri petiuit siqua picula ibi e s̄tē
Que dixit **Plura** certe **Atqz** hęc ip̄a sunt. **Desup** spūs p̄
 cellaz. latralit̄ ventoz impet̄ nūc friḡ. nūc estus h̄me
 yngula voluez de rapina viuēciuz. h̄me rethia tenfa latrā
 liter araneaz. **Ad** hęc illa r̄ndit **Effugiā** om̄ia/ iuuāte pru-
 dencia **Sz** quidēz postmoduz rapidissimo pede. celeri estare
 trāfacta. mellicis edulijz gaudiose queti hyemis t̄m-
 p̄stas /et siccitas successit. p̄cella desur suz p̄miente. tunc
 v̄to pellēte. atqz frigoris extra. ac famis intra eam p̄micie
 circūdante. mox ex alto formica descēdens. solitū cepit ef-
 fugiū terrenoz acquirere **Sic** ḡ cum necessitate cogente
 ad dimissū latibulū recurriss̄ clausū. pulsāti ab hostiaria est
 r̄nsū **Nū** venis. q̄ portas. **At** illa **Nimix** de aere t̄m alas
Mox illa **Vade** qz nullū alatus. et qui nō secū detulit fru-
 ctuz inuolabili lege nature hic cōdit̄ **Tunc** despata for-
 mica locuz detestās aduēticiuz/ ⁊ p̄muz laudās exclamauit
 et dixit. **Cognosco** certe fallaces celsitudinez lucis h̄z mōi
 a sapiētibz fugiēdaz. quiete priuaraz/ securitatis nesciaz
Hinc inde innumeris vallatā angustijs. et vitalis vacuum
 libertatis **Quaz** felix qui p̄pe est illa fouea obscuritatis. hu-
 milis sp̄ stabilis. vndiqz tuta. dulcis amicaz. soroz poli-
 cia. bonoz vitaliū regio plena. **Sic** in malis formice pru-
 dencia reddica. vita per supbiam p̄empta est **Contra**
 eos qui cito adepti raptam altitudinez gl̄iant̄ **Spernetes**
 h̄iules **De** arundine et **Canna** mellica. **Ca. xiiij.**

Canna arundinea iuxta canas mellicā oriens. eandē
in breui transcēdens altitudine tumens ait. Cāna
mellis quantum tuis habes. Cui illa rēdit duos
vite ānos. Tunc ipa veloci⁹ altuz rapuisse se gaudēs. Sper
nenſq; humilez mox arrogācie gratitudine dixit Bene sit
nature. que in āno me fecit te quidez transcēdere. Ad hec
canna mellis oñdens fatue ofusioneꝝ suam dixit Bene es a
rundo sensu arida/et omis vētoſitatis impetu agitata Nō
attēdis. qm̄ vt cito creſceres. totum altitudini. nihilq; p
funditati dedisti. q̄ intus es vacua. ⁊ foris tumefcis infru
ctuoſa. Ego vero hūilitati totuz impendens. hīc medulla
dulcedinis plena sum. ac ſuauiſſimū tota sum fructus. Ni
miz ſublimēs arbores vt plimuz infructuoſe cernūtur. ⁊
herbula ſer pēs pepomis in granditateꝝ germinat Gallina
paruula omni die ouificat. et ſemel in anno ingens ſtruto
fundit oua. Graui liqui deꝝ a tēpeſtate vētoꝝ. humilita
tis me tutat firmitas. ⁊ tū tibi eſt altitudo tēpeſtas. Om
nis em̄ quāto ſublimior. tanto mutabilior ſpera. Vt qui d
ergo de altitudine pcellōſa/et vacua glāris. ⁊ ſtulte plenā
melle. et ſtabili breuitate confūdis. Puluis quippe quā
to plus erigit. diffuſius ſpargit. et fum⁹ cum magis ex
tollit amplius annullat. Alcius vapor ab eſtu ofumit. ⁊
contritō grauior in rorem dulciſſimū condensa. Montes
aerei ſepe nubis caligine inuoluūtur. et terrene valles ri
uis mundāribus impingunt. Igitur incomparābiliter melior
plene humilitatis eſt paruitas. q̄ velox ſublimitas omni
bono euacuata. Quibus auditis arundo erubuit.

¶ Contra tumētes ex ſcientia.

¶ De gallo

et vulpe.

¶ Capituluꝝ xv.

Callus intelligens diſpoſitōem mutabilitatis ce
leſtis. mox de ſcientia tumidus in arboris aſcendit
ramuſculū ⁊ erecto collo. alta voce cantauit. Quē
cum audiſſet vulpes ad euſmodi cantum tam cito cucur
rit. et ſtans deorſuz ſalutauit ⁊ dixit. Audiū frater mi.

vocem exultatōis tue et veni. queso cantatōnis causam mī
 dica mihi. At ille p̄tinus inquit **N**imirū intelligēcia sup̄
 ne dispositōis dotatus. eam cum sensero/ statim voce can-
 tabili/ nulli inuidus pando. **T**unc vulpes subridēs inquit
Ergo plen⁹ es sciēcia. qm̄ hec est diuinorū sublimium di-
 sciplina. **Q**uo audito gallus pl⁹ intumescēs cātavit. mox
 qz vulpes saltavit. **C**ui ille desup. **V**t quid saltasti. **T**unc
 illa respondit. **C**erte qz tu plus exultasti. gaudere nāqz cū
 gaudētib⁹ licet. quin ⁊ effundēs rethe dolositatis verbis
 callidis subiūxit. **N**ūppe gaudeo frater mi. eo q̄ liberalis-
 sima bonitas que cōditis omib⁹ p̄cipiū p̄fectōnū suarū
 gradiatōne pulcherrima/ exundantissima fontana diffūdit.
 etiaz nobis brutis inestimabilis donū sapie dedit. **G**alle
 tu es glia n̄ra. tu es bestiarū leticia. te nunc queso porrige
 si dignaris vt osculer mirum intelligēcie caput tuū/ rogo
 comple gaudūz meum. **A**t ille quidem adulatōnis dolose
 molli lingua mollicus. statim vitale caput improuidus ori
 famelico obtulit. qd̄ auida stringēs deorsūz miserū rapiuit
 et subiūxit. galle galle. vbi est sapia tua. concepisti supbiā
 perdidisti prudēciaz. et dedisti p̄ nihilo vitam tuam. **C**ui
 gallus. **Q**uid gliaris in malicia. **A**t illa respondit **N**ō est
 malicia humiliare supbum. sed ars vera. **N**āqz noui q̄ cuz
 sapia inflat mox tumefactōi ruptura succedat. quo fit vt
 auris vacua. libenter adulatōnis auram suscipiat. que cor
 instabile supborū rapit et diruit cum submerat. **N**imirum
 mīm⁹ o siderasti. q̄ sinus p̄pus sapie/ humilitas sit. **N**āqz
 si in eruditis nature imaginib⁹ attēdi ses. lux imago sapi-
 encie/ semp̄ hūilitati cōnectit. **S**idus nāqz quāto splēdi-
 dius. tanto infimius. et quāto sublimi⁹ dat se apparencie
 tāto minus. **P**aru⁹ oculus rimat acuci⁹. et in cauda ver-
 miculi lucis clarissime fulget decus. **P**orro quid sciūsti.
 si te ignorasti. **A**ut si nouisti. quō supbisti puluis ⁊ cinis.
Quid pla **N**ulli maior dēcia est q̄ p̄ sciaz cū iflaris p̄dere
 sapiāz **Q**uo dēo statī faēlica aliud ori ex p̄da officiū dedit

Cōtra arrogātes ex eloquēcia De rana ⁊ anguilla. c. xvi

Quamvis in forte genita sine voce / euz cauda. pcedente die cū crederet. ac mutata forma pdita caudula. loquacitatis inquietissime accepiss ampullas. natantes ibidez aspiciēs sine sono caudatam anguillam mox eloquij vento tumens coram illa. nature cepit impendere arrogācie sue grates dixitq; **Grās tibi ago. q̄ nō solū subtraxisti mihi caudaz bestialitatis opprobriū. immo rōnalis glie faciūdiāz tributū.** **Hoc autē cum audisset anguilla et tumorem fastus ei⁹ ex ampullosa fabulatōe notass. ut supbiaz confunderet. statim incōtrariū dixit Ego quippe grācias offero sibi. eo q̄ acutissimū iactācie sonituz abstulit. ⁊ mihi in effugiū salutare longiorē astucie caudaz dedit.** **Ut quā carissima vento pestifero loq̄citatatis inflaris.** **Non attendis q̄ inflata lingua / dum quidez ructuat faciūdiāz. bulit stulticiā. q̄ flatu supbie venenata vna cum hūilitate mox a mēte sapiam fugat.** **Verz quid est eloquēcia sine sapiēcia. nisi incognita lingua. furiosa potēcia. Bucca sine freno. equina demēcia. ars incōposita. et dulcedo nō modicū venenosa.** **Q̄ miser qui exornat⁹ est ea. nūquid ḡ tam relucētem in se reprobam⁹ faciūdiāz.** **Abstet Sed dumtaxat supbiētem hanc ipam dāpnam⁹.** **Ad sapiam em̄ lingua directa est. q̄obrem eiusmodi fermētuz iactēcie. si venerit p ancillā pdit dñā.** **Moxq; verbi sumit instrumētuz recordia et ars seua cedit in iram.** **Sic ḡ cū intumescis faciūdiā. bonum tibi in maluz iam ouertit. et tua tibiipi lingua mēctur.** **Sic et scia in amēciāz vertit. ac in corruptelaz grā p mutat.** **Virt⁹ quippe fit viciū. ⁊ serenū in nubilū variat.** **Sic tua scia te decipit. arsq; fallit.** **Sic tuus te quidez mitoz stammat. ⁊ pulehtudo deformat.** **Malo ḡ sine veis artificio cū formica gaudere prudēcia. q̄ veis tonitruo in sanire cū asino.** **Ac ei⁹ iubilo captiua vernare cū philomena.** **Malo certe in eternuz nō loqui. q̄ locutōe sempiterna captiuāda in supbiaz erigi.** **Quo dicto sub limo se abscondit**

Contra supbientes ex amicoꝝ multitudine qui bo armantur in malum ꝛc.

De pisce supbiente. Ca. xvij.

Sep̄tes ordiñibꝫ dentiuꝝ piscis armatus. cum videret aliũ piscẽ ensati oris arte nature oppositi. armatura munitus. parꝫ iuxta eiusmodi positus. maligni cupiditate dixit **D** vtinaz nature illa mirabilis ars. q̄ tam disp̄ibꝫ formis / vena sapie cuncta fudit satis incus armato dentis validudine. ⁊ hanc mihi deforis addidisti. Cui aliq̄ inq̄ **E**t quid ageres inde **M**ox ille c̄d̄ de d̄te. q̄ audito alter subiũxit **P**ostq̄ certe velles vti eo in supbiã ⁊ ad p̄daz carere tibi meliꝫ est q̄ h̄re. Eligibiliꝫ quidẽ est p̄uari bono q̄ vti in malũ bono **M**ale nã ꝫ volũtatis licẽcia iniquitas est **C**õplet em̄ huiusmodi hita / tãto inq̄tate celeriꝫ. q̄to hanc agere spabat auidiꝫ. **E**t p̄pter h̄ sulphur rogo gladius fatuo inq̄. **Q**uid expectat inde. nisi ira. seruicia. violentia. atq̄ p̄da. **D**icam ḡ me uerberis kmie. illud qd̄ olim bos v̄rso inq̄ appet̄eri cornua. **A**mice bona sũt cornua / h̄ nō tibi. **N**immo lōge meliꝫ es̄ tibi. postq̄ naturalibꝫ armis abuteris. vt oĩno dentibꝫ p̄uareris **C**um igit̄ tuum seiret cor / iracũdie neq̄ validudo deficeret. ac euz sãguine dirus venter appeteret. dens neq̄cie laceratiꝫ d̄es̄ **S**ic quippe facultatis orbatō. aut inq̄tateꝫ corrigeret / aut sepiret. ⁊ qd̄ ampliꝫ est / p̄tatis subtractō sepe irã in m̄suetudinem verteret. ⁊ in v̄tuteꝫ quietis necitatem mutaret. **A**ttamẽ cordi pessimo. d̄et d̄esse organũ tam armatũ **V**alitudo em̄ supbiẽdi suscitãt ausũ inuadẽdi **M**ox quẽlibꝫ suscitãt actũ et nocẽdi q̄tuz libet õplet effectũ **D** certe miserẽ cui peccare licebat **N**e qui ex bonis ad faciũ se armat. **N**e qui amicitia v̄mẽteꝫ om̄ia trahit in supbiã / vel ad p̄daz **H**uius p̄fecto bonũ malũ est. amicitia inimicitia. lux tenebra. potestas demẽcia. et dira calamitas sit fortuna. **Q**uibꝫ elucidatis secessit.

Contra superbientes ex robore. rote et cozuo

De rinoce

Capitulum. xvij.

Superb? rhoceros ex maximo robore cornu suū. eū
vidiss? cornū sup rupem q̄scere. mox eū p̄sumpsit
ictus vi mira subūtere. vt sic corā illo se de gl̄a ro
boris ostētare. **C**um igit? hūc fulmineo impetu cursus ra
pidissimi p̄cussiss? a petre resistētis duricia in semetip̄m. vi
rium reuerberāte acumiē fregit cornu. ⁊ doloris pondere.
vna cum laxato corpe victuz statim humi dedit robur **C**ui
quidē tātis dolorib? decūbenti. coruz? risu sparsus/ euentu
mim? ⁊ passus passō. hoc desup fudit eloquiū onerosū **R**i
nocere frater mi. vbi est cornu pualiduz. vbi robur stupe
ndum. **R**imix qz in vno posuisti totū. cum vno p̄dito mox
et amisti totū **R**esciisti q? paucilla est cui vsus v̄tus. ni
si maior et assit animi sil. **T**ota nāq? illa mira vis s̄p̄sonis
nō ab ossib? qui dē h̄ erat a spū in capillis **V**irt? aut spūs
hūilitas est hęc em̄ basis ⁊ fūdamētum atq? os corpis est
virtutū **I**git? cum ex supbia tollit. totū v̄z corpis siml
et cordis robur auferit. **N**am vna cum capillis v̄tute p̄di
ta. spū dudum triūphator mirabilis. mox s̄p̄son fact? est
infirmit? **S**z cum quemq? supbire ex robore corpis p̄dere
animi fortitudinē sit. q̄ta tñ est valitudo carnis. quā p̄c
tata dolor p̄sternit. hora vel anxietas frāgit. granū veneni
p̄mit ⁊ modicū ferri in sempit̄mūz occidit **V**ez in natura
lib? reb? maiores vires esse sine superbia d̄mōscit. **N**am
spissior te est gelosia. quā nullus p̄rāsit estus solidior ab
eston/ qui a oburēte flāma non tondit. et durior adamas
nūq? a ferro deuict? **P**orro si supbis/ adūsus om̄ipotentz
te erigis. eiu cum nullus resistere possit cōcitāt? assurgit
et mox adūsantz sibi potēciōz ptātem elidit **C**redo igitur
mibi q? nihil supba validitate infirmi? . nilq? hūili debilita
te p̄tēcius in h̄ seculo inuenit? **F**errū em̄ quāto duriz/ tā
to velocius frāgit. et vitrū tāto facilius rūpit. q̄to am
pli? indurat? **A**ttē gutta mollissima cauat saxū. et teredo
vermis tenerrim? vastat lignū **S**z et fulmiat? duriora de
struit spūs. et eo tam molli? stangnum ab incendio tutat

Ferrum. qm̄ et arcus quātomagis curuat̄. tanto et validi
us mittit iētū. **¶** Quo dicto victū supbia vnicornē dimisit

¶ Contra supbientes ex p̄genitorū nobilitate.

¶ De Burdone et Mulo.

¶ Capiculum. xix.

Quoniam sibi piter occurri s̄ēt sp̄nendo mulū iactabat
se burdo. q̄ a meliori p̄re est̄ genit̄. Cui mox ille
armati pedis calce retento t̄m acucioze rōms calle
r̄ndit. dixitq̄ Et quid tibi ex̄inde ampli? cū sis burdo Bo
num nāq̄ aut fedū ḡnatōis ex affilatis genitorib̄ existit
Vbi ḡ h̄c cōformitas tollit̄. nihil vñ sis referre videtur
Nāq̄ de dracone dracōides pretōsissima gemma erit̄. de
gatto/serpētum nequissim̄ regulus ḡnat̄ur Medicinalis
rosa de sp̄mis p̄ducit̄. et de erinacia nuuacia suba sp̄maz
acerbitas deriuat̄ Sic aurū de sulphure ḡgnit̄. de flāma
plucida t̄ter ortus sp̄rgit̄ fum̄. S̄z quō lursū tolleris ex
parēte. qui quasi alt̄z asin̄. ofundit̄ genui s̄e. P̄r aut̄
meus gliatur me equualētem equo mior valitudine p̄re
alle. Igit̄ cum vera nobilitas tam in corpalib̄ rebus q̄ in
sp̄ualib̄ nō sit aliud q̄ virtus p̄sessa. mibi pluris est/eq̄
na fortitudine/q̄ tibi t̄m ḡnatōne gaudere. At t̄n dum ex
nobilitate carnis erigeris. mox diḡtatem gliificam aie v̄to
sa vitōsitate p̄dis Et sic ex p̄ciositate effectus vilis/ luce
nubilosus efficeris. ac bono reus nobilitate vilescis. Acci
ditq̄ tibi sic albedini q̄ demigrat̄ argēto. et flāme lucidita
te fedat̄. S̄z cū aurum q̄to p̄ciosius. tanto h̄uilitatis p̄
dere est graui. et lapis mior est pretōsior Sic lignoz mi
nima pretōsissima sūt/balsamus et cinamomū Vera igit̄ ac
gliosa nobilitas h̄uilitas est. que ima fursū eleuās. m̄tem
deo d̄iūxit. virtute repleuit. d̄ificauit gr̄a/et sapia illuz
strauit. Quibus allegatis obiciūt. **¶ Contra eos qui
supbiūt ex diuicijs**

¶ De vulpe et symea.

¶ Cap. xx.

Impinguare cutis cum pilus h̄uilitate splendesce
ret. aridam symeaz vulpecula cernēs cara pelle. et
ardētī p̄nguedine tumida. vt s̄il eam de nuditate

pūdenda. et vili pellicula derideret. mox extensa calida. et
planatis pilis ei? se cōspectui pntauit dixitq;. **N**ūquid
nature opulētis in te tm̄ defecerūt diuicie. vt debitū nati
bus induituz. ac nobili aie corrdentez pellez tribuere nō
valeret. aut certe si te cū homie induēdam arte diuiserat
ac cum acciderit necēe est vt capta sis. **A**d hec vō sensata
vetula. radicez eloquiū fore diuicias spumātes supbiā com
phēdēs in derisorz derisuz p̄us ostensis dentibz dixit sequē
cia. **N**imix scio q; vbi in expta maloz iuuetutis flāma. fu
riosis p̄turbatōibz. sensuz adhuc indomituz nubilat. **E**x hō
ip̄o inquiet? q̄toei? supbie pes subintrat. **Q**uāobrem mi
nime miror. si lucentis pili ⁊ caudule longioris incētiuo
submissō. in te iuuenil' iactācie creuit ardoz. **V**ex de hoc
satis miror. quō tam naturalit' calida pilos fore putau
ris bona tua. cū bonū qd̄ exte māserit nō sit pp̄ū. nec qd̄
te nolente abradit' p̄ossessiuū. **N**am vere diuicie tecū sūt.
eo dumtaxat q; te reluctāte auferri nō pnt. **N**ec autē men
tis v̄tus est. **E**a nāq; cum nil aliud cupiēs aim? ditissim?
sit. nunq; tñ nisi stult? voluerit' ip̄am pdit. **S**z cū ex pilo
supbiēs iam amisisti vitōsitate v̄tutē. vanis diuicijs tumēs
foris. intus effecta es natura paup;. **I**gitur diuicie vicia
et tibi sit facultas egestas. **S**z et gliaris vbi sepe confū
deris/ ⁊ supbis. quibz mltociēs hūliaris. **P**lures em̄ sue
carnis diuicijs pierūt. **N**am ouis cara p̄pter vellera tondi
tur. et pauo glie/ob p̄naz aureaz decaudat. **H**aud eo certe
et dignas nature grates ago q; quiesco/ q; excoriare me cu
pit nemo. secura dormio. nō molestoz. **S**ic quidem pellicas
rijs sum vilis. eo q; sum mihi carissima et pellic paup̄tas.
est mihi opulēcia ⁊ vilitas vita. **V**ex tu carnē subalem p̄
pelle. ⁊ ob diuictez pilū subalem sp̄m pdes. **V**ade igit' et di
uiciāz fallaciū pone supbiā. qm̄ melioz est secure paup̄ta
tis pellic vilissima. q; letifere facultatis aurea penna. **N**āq;
pretōsa pelle leuar? querit'. et vultur volatile plūbā cuti
diuice denudat'. **Q**uibus confutata vulp̄cula recessit.

Continua vaniglosos volentes apparere **C** De pauo
ne et Erinacio. **C**apitulum. xxi.

PAuone erinatō pñtato / vt coram eo p̄paz gliaz di
lataret / ip̄mōz de sp̄mōsa cute ofūderet. sublimata
mox cauda / 7 q̄i purpurea varietate mirat li / stella
ri sp̄e aurea. p̄nis ordīne situatis / effuse volitās hincinde
donabat se pauo lūbz inuētis. **N**ex illa mire prudencie.
sic vanā effugere glām op̄rehēdens. mox ip̄am vt p̄deret.
sub globo collecti corpusculō odita facie. sp̄mas vndiqz tā
tum dedit. **Q**uo quidē factō / cum pauo se vidiss̄ illusū. sta
tim. ira collect⁹ lam̄tatiuis eloquijs his aggressus est eū
Dixitqz. **Q**uāqz hō res tā mirabilis admiratōez sp̄ cernē de
lectet. oculis oculis tu uō soluz me intueri sp̄reuisi. imo
grāditer mirāti de te horrēdū sp̄maz globū. deformēqz for
mulam tribuisti. **C**ui ille r̄ndie. **R**emi q̄ppe facie iniuriā qui
vit⁹ p̄petate sua. **A**tt̄n q̄sō vt pacifice dicas michi. quid
pluris sit tibi videri an eē. **R**imix si dicis esse. quid tibi de
oculis meis. nāqz sine h̄ijs nō min⁹ exilis. **S**z si videri pl⁹
appetis. 7 iam pompa fact⁹ es vmbra t̄l pupillare specu
lum q̄ris. **M**emento q̄sō q̄ basilisci ocul⁹ occidit / qui 7 dicā
tibi illud. qd̄ cli limee se in eo cernēdo luce scē ḡtulāt i mōz
speculū. **G**aude magis qd̄ es. 7 nequaqz quod in luce sili
tudinis speclāris appares. **N**empe qz es. habes subam veri
tatis. **S**z in me appares vmbra t̄m efficeris vanitatis. non
audisti q̄ tigris velocior raptos carulos pdidit / quia fixo
quidē dolo in semita se mirādo in speclō silitudine iam eos
inuemisse putauit. **S**ic ob vanā apparēciaz / amatā subaz fi
lioz amisit. **N**ō ḡ cum vētilabro p̄p̄silitatis effunderis. et
t̄m in sup̄ficie fore q̄ris. **R**ecordare q̄ fum⁹ vanescit cum
spargit. 7 tellus nō pullulat. nisi datū semen in suis visce
rib⁹ recōdat. **A**lbedo foris facta nubilat oculos. 7 resp̄sa
in cute dramiat lepra mēbz. **S**z occultata forma micat lu
eidius. 7 res aromatica abscondita quidem pl⁹ delectat of
factum. **S**ic castanea sub sp̄mōso recōdit cortice. vt vanā

merente //

Spzeta apparēcia. sub medullaris dulcedinis exēcia requi-
rat. Et ego spimis valloz extius vt in eē sim tut? Sic mo-
lli facies lūiosa velamie cōdit. et sātuarū dei multiplici.
vndiqz opimto celat. Si audisti formice osiliū datum. Ca-
melionte glianci de colore aureo et letātī h̄ ipm est. Claude
oculuz et eris in vna glā stabiliz. Raz duobz cilijs vt clau-
sura firmiore seruet claudit oculū. et vno tm vt taro suspē-
sa sit/palpebra apit. Quo dicto recensēs se admirabiliozes
pauone eum reliquit.

Contra eos qui gaudēt
videri cum nō sint. **C** De strutōne et coruo. **C** Cap. xxij

Strutō posit? inter aues. visu cupid? h̄ existēcia
vacu? ostētatois vto. mox alaz alcioribz sparsis
velis/sic se maiores glabat h̄re pennas. Cui aues
dixerūt Vanus quidē apparēcie cortex/quez exēcie intus
medulla nō replet. Et ppter h̄ si alaz sublimiū p̄nosa iac-
tācia sursum corde leuaris. eandē p̄tēcia vtilat? iam cor-
pore nos p̄cede maiori. Tūc post verbuz cū illis volatibus
ipe terrestriori mole maneret tencus in terra. subridēs p̄-
posuz desup coruz clamauit/et dixit Strutō fr̄. vbi est pen-
naz supbia. vbi cessaz glā alaz. Cur eaz iā te non iuuat
fūmitas. et tāta cordis v̄rositas nō extollit. Ne ille r̄ndit
Nimiaz pedū gūitas impedit. cum volatiua vis assit. Cui
coruz. Et si alimin? pes p̄derat/vt quid tātilli capicis leu-
tas/et colli ḡcilitas nō te leuauit. h̄qz apparēcia et nō exi-
stēcia est in cā. Sic ḡ glāris de sarcina. Alia em sine v̄latu
est barda. Sext? quid digit? manū fedat. et ala te onerat
ideo fedat res/et vanitas onerosa est pompa. Nimirum nunc
video q̄ scipris stellaz aspectu micāciū et nutu formaris.
Totaqz structura tua ostentatoez designat. Vex nō audi-
sti quid mus r̄nderit talpe/de oculis glianci. Habere qui p̄-
pe oculū et nō visum. nō m̄m? q̄ mōstruz est. Vñ apparere
et nō esse. mōstruosa cecitas est. Sane cum magis in oeu-
lis assit pompa. tenebra tñ ipa pfūdit/ac visione p̄uatur.
Silit̄er autē supbiētez ex sexu taliter equa muluz confudie

Primum apparetie sexum habes. h. cares existencie fructu. adulterina diuisione platur? Sic orbata fructu ppositas cernit / qz est puerse supbie neq pat? Si sciusti q ocul? Speculu meues / illud cu mdm esse qi alterz se iactaret / re spondit Quid tu de apparetia glaris. Attēde q ex altera pte mimica luci opacitate obscuraris. et hec ista mentiris Apparetia em sine exncia mēdax est Quib? auditis struto confusus obmutuit.

Contra apparetes et cōtra rium existētes **De spina et ficu.** **Cap. xxiii**

Spina floruit. et fic? anteq frōdes suos grossos p duxit Cui mox tumefacta ex florib? / Spina dixit. Fic? vbi sūt flores tui At illa rñdit Spina vbi sūt fruct? tui. et spina. nō dedit mihi natura fruct? . nec mihi addidit flores ficus Sz cū flos ait diriuet in fructū meli? est sine flore fructū pducere. q fructu puato flore Atēn qz nō floreo / germē suauissimū gigno Namq palma mel suū nō effūdens in florib? . parit hinc mellifluū dactilū Et canna mellea / qz flores nō detulit. sic totaz fruct? dul cedmez se infra semetipam recōdit Quid g de apparetia cōtrarie exncie glaris Sepulchz qui dē ext flosculis p m git. et int? est spurcicia mortis plenū Exacōtolie? lapis hic tātillus mira floret distmctōne colorū. et cū delectatō ne inspiciē. occulte lesionis aculeo pūgens. tremulū oculi facit neruū Sz ex obscuritatis nube. saphir? est optim? et qui est splēdidior vedit? valet mim? Omnia gēma. albe nigra pponit et Huius lapis. q topl? pallidus / tāto magis pciolus Itaqz rex ipa mirabil fabricatx natura. etiā suis opib? apparetiaz dāmnat Ut quid igit visus cupida / gaudes totali eē foris florida pōpa Attēde q aurū mēmis nascit latibul. et margarita ros celie? i ocellis oscreaz gēma t. hō in maēms viscerib? orit. et rex suba nō videt De oc cultatis sub terra vitalē succū trahit arbor radicib? / et hu mane vite latet in pcoridijs fūdāmētuz. qm etiāz queqz sum me pretōsa nature inuisibilia sūt Quid plura. magis certe

gaudeo esse fructifera sine flore. q̄ s̄p̄ma euz flore. **Qui** bo
dictis p̄posam ofudit.

¶ Contra pomposos ex
magnitudine gr̄az. **¶ De firmamento et saturno. Ca. xxiiij**

Heraru stellaz spera glabat de maxitate inestima
bil' corpis. velocitate motu rapidissimi. grandita
te vllis virtutis. ⁊ mltitudine astri possessi. Cuius
quidē pompā saturnu intelligēs. ita ei fert dixisse. **¶** Nimiz
glatō si flā est. ofusio est vā. **¶** S̄ dic mihi rogo te firmamē
tuz/vñ sit tibi tate molis realitas. hui⁹ alatōis velocitas
ex quo luciditas. ac stellaz miositas tanta. **¶** At illa r̄ndit
¶ Ab intelligēcia quidē ventiloꝝ. a sole illustroz. cūctorū a
ctor me tm̄ cōdidit ⁊ in me sidera ip̄e idoz infixit. **¶** Tūc sa
turnu adiūxit. Nil ḡ habes qd̄ ex te sit s̄ totū aliū de assū
plisti. **¶** Et illa fatoz m̄q̄. **¶** Mox alter subiūxit. Cur igit̄ q̄si
non accepis de cōitatis tibi p̄fectōmbus glariis. ⁊ aliene
glē vsurpāx erigeris. **¶** Non ar̄tēdis q̄ vbi p̄positatis rapi
na/supbiētez ofanimat nulla vera glā. nisi cui⁹ est boitas
vniūsa. **¶** S̄ flō p̄dere vñ. ⁊ p̄ glām vanaz in ofusioēz inci
dere. maxime stultū est. **¶** Propter h̄ sūmo studio caudū est
a subtilissimo manis glē laq̄o que cū sit arrogancie genita
eū quez decipit. a simili quidē fallacia deludit. **¶** Nam quem
admoduz fastu⁹ veraz falsus cellit udīnez diruit. **¶** Sic ⁊ p̄
pa manis. solidā decep̄x glām rapit. **¶** Et sicut illa sursum
apparēter capiēdo demergit. **¶** Ita ⁊ ista pompa. flām spar
gēdo glām te ofudit. **¶** Nouit em̄ q̄ fallax queqz lesiois iaz
sūt arma. vñ apponēti silia morbuꝝ ordīnat. ducit ad furā
leuat luctatrix vt diruat. escam offert vt hamo fallacie p̄
dam trahat. **¶** Sic et dicēdo hoc tuum/ facit te suū. ac fallaci
glā foris pietū/fabrefactrix mirabilis/toznilo flitatis om
ni gracia te reddit intus vacuum. **¶** Quamobrem / quanto
generosior es. et in bonis tibi communicatis prestancior.
tanto sis infra solidum sinum humilitatis collecta latēciore
diues time furez. cum lince thesaurū conde. gr̄arū spiritū
sub duaz relatonū tunicis recōde. **¶** Purū es. sub terra late

preciosissimus es robinus . in petra vallagij te absconde .
Quid plura . fuge gloriam sparse lucis . et tunc cu nocti
luca intrinsece glorie . sic tuo splendore fulgebis . Quibz
dictis exhortatus conticuit

Contra eos qui gloriantur ex carnis specie **De pas**
uone et coruo **Capitulum . xxv**

Quoniam pennas aurea decoratus . specie tumi
dus . ac carnis luce pomposus admiratone pauo .
coram coruo vanam se fundebat in gloriam . et illuz
de penne nigredine confundebat . Cuius mox coruus deri
dens demenciam inquit . Bene video q in te regula visono
mie non fallit . Namq paruus ex tanto corpore habens ca
put . minoris es scsus . Quo quidem minus miroz . si in pen
na volatili que a vento rapitur et differtur . tuam leuis le
uiter gloriam posuisti . Omnis enim caro fenum . et omnis
gloria eius quasi flos agri . Decoz namq flozis pulchritudo
est carnis . formositate qui ppe materie rutilat . subtilitate
non durat . ac leuitate quantoci? euolat . Ames ergo glo
riaris in umbra . sed aureus circulus in naribz sordide suis
carnis luciditas euz ignauia mentis . Ad concupiscenduz
te nempe delectatōis magne per foramen oculi tui trahit
affectus . et captiuus quem ducit fatuitati volubili tam el
to dedit amatum . Nonne ppter speciem auidus quereris
et ob penne pulchritudinem decaudaris . Veruz si tui ex
venustate corporis gloriaris . iam te quidem demigravit lu
ciditas . et te tua species deformauit . Jam forma carnis
mentis pulchritudinem abstulit . et lumen corporis . splen
dorez anime pfugauit . Quid ergo superbia fedius . qua
quidem omnis decoz prudentie ab anima tollit . omnis ful
gor virtutis fuscatur . omnis ordo vite peruertit . Te lau
darem . si difformitatem in tue suba forme non viderē . Naz
caput habes serpentinu . sonuz pectoris vlulu . cor maliuo
lum . pde fecluz . Nunq emz carnis vana laudanda est spes

Quibus
pica ex
la . ruij
inestina
mandira
Cuius
Amiz
mamē
oleicitas
la rōdie
oz ar
lic sa
de affū
gē qsi
alvene
tis rapt
boicas
ōz inci
dū est
genia
quem
e 7 pō
ursum
in spae
eis iaz
fūmā
cie p
illa ci
s om
anto
rior
ēcie
intū
late

Et cum substancialis dicitur forma mens fit ipsa difformis
Absit nempe turpis anime quanto caro pulchrior tanto
fedorum. Sicut enim dum ornatur fit turpior et anus ipsius
difformior. Sic ergo cum substancialis difformis est for-
ma omnis formositas est feda. Sed et sua gemma draco-
nem necat viperam pictura vituperat et fulmen horribi-
lem facit flammam. Vera igitur species virtus mentis et
formositas gloriosa claritas rationis. Qui vero dicitur ex sua
specie confutatur pavonem dimisit tristem etc.

Contra eos qui gloriantur de vocis claritate. De cor-
vo et philomena. **C**apitulum. xxvi.

Dicitur cur tam esuriem. vtre stomachi iam repleto
cum sibi corvus dissona pectoris symphonia canta-
ret. cancellato dilectoris sui carcere macipata phi-
lomena. hunc audiens fastu dulcissimi venti sui non minus
vana quam tumida. mox vernante in floride prupit in cantum.
ut sic illum de obscura voce confunderet. et modulatio-
nis sue gloriam ostentaret. Sed quidem ille tam callidus vacui
capitis vanitatem agnoscens. subito tacuit et subiunxit.
O quam felicitate affuisti iubila rogo te. ut auidas aures lepo-
re philomenice vocis in amici solacium mulce. At illa per-
cussa prece. ac eo quo ceteri naturaliter inclinant aversa sta-
tim conticuit. ac avari pectoris flatu retento. ventum sui
capitis sine voce rationis in auribus oditum fudit. Tunc cor-
vus victor adunxit. Video bene sapienter dixisse aristo-
tilem in phisonomia sua quod philomenizantes naturaliter sunt
fatui. Habet enim semper cor calidum et melancolicum ce-
rebrum. nullius humidi stillacium. Quamobrem stolidum
eis amicum est vinum. Namque cithara vacua resonat. et
corda siccata concantat. Verum ignavie tue hic testis
existit quod ipsa tua es felicitate infelix. Vento qui pe-
satis consona es. sed omnino dissona rationi. Nam tedio-
sissima iubilas. rogata non cantas. captiva suavius ver-
nas. et modulatio tua est tota peruersitas. Quid ergo

peccatoris ventositate inflaris . et infelici vanitate superbis .
 Nonne lapidius folles in organis canunt . et in psalterio
 plectz . in figella pilus . et in cithara mortuus intestinum
 Sed ventosus ex toto est . qui suo vento gloriatur et extol
 litur . **Quibus auditis confusa philomena se abscondit .**
**Contra eos qui appetunt adulatione laudari De cor
 uo et vulpe . Capitulum . xxvii .**

Remiscesens coruus priorum facinor . subtilium frau
 dum . et magnalium calliditatum . hinc fastu tumis
 dus . et adulatione auidus . cepit querere auram
 laudis . Cum igitur adulationis cupidus tendens inuenisset
 vulpem sub umbra refrigerio quiescentem . post salutatio
 nis officium quod quereret interrogatus . sic respondit . In bo
 nis famatorum . muta inuidia non inueni . Et attingit illa tanti
 ingenii calliditate subtilis cum verbo volitum asperxi sset .
 deridens amentem dixit . Bene video quod ubi supbia . tetra ^{veridic}
 recudie nube mentem obnubilat . cuncta sagacitas parum
 iuuat . Nimirum factus es vacuus . postquam suscipe cupis ven
 tum . Hunc enim folles euz sint manes attrahunt . et eo va
 cuo mox replentur . Jam quidem mortis factus es hospiti
 cium . postquam vane laudationis pestiferus sitis flatus . Quod
 enim aliud est adulatio quam astri nascentis aura lucida . sep
 tentrionalis pcella . melodia syremica . letifera cantica . fal
 lacia fistula . et vox promica . valde mendax . Namque suavi so
 nicu auri timpanum percutit . lucerna rationis extinguit
 flatu draconico serenam virtutis corrumpit . ac brucino
 dente nihil in annua viriditatis relinquit . Dulciter sonat
 suauiter intrat . letabitur occupat . irremediabiliter totum
 vastat . Nimirum yene dentem . linguam aspidis . os scorpio
 nis et basilisci mortiferum flatus queris . Sed crede mihi
 quod deterius est dulcis cantus tuus adulationis . quam amarus mor
 sus detractoris . Nam adulatione bona interiora perdit . exteriora
 in detractio . illa substantiam . hec apparencias . illa virtutum
 vitas . hec famam . Illa volentes percutit . hec remittentem ferit

Illa cum semper ^{cu} placuit nocuit. hęc ad melioratōnem sepe
opaciēs p̄fecit. **V**erz aut tecū hēs laudatōis naturā. aut
non hēs. **S**i hanc hēs. cur mēdicas dures. et vis in uēto
habere. qđ in te sermes a virtute. **A**ttē si indigne lauda
beris velut in yronia. laus tibi fiet obprobriuz. et cōmen
datio in ofusionem vertet. **M**endax emz laus/ vitu periu
est. **S**ed eo ipso qui loq̄ indignz vera laudatōne mox red
ditur. qđ ventose laudis habuit appetituz. **A**ppetere nāqz
laudari a gutture. sedum superbie vicium est. **H**oc emm
dum spargi deforis apparencia diligit. alienuz semp nutuz
et labiuz concupiuit. **S**cio tandem qđ magna laus est ling
uate veis spernere laudem. et solida glia mundane lucis
fugere gloriā. **T**ota nāqz res vere laudatōnis est vtus.
Vns ergo digestis. auditoris mgrā exhortatōnis appeti
tū in odiū vertit. **C**ontra eos qui omendant seipos
De gallo et coruo **Capitulum. xxviii.**

Callus quidem pollicus iuxta coruum euz ex intel
ligencie lumine penne plerumqz specie. ventositate
superbie non parum esset inflatus. erecto pollimi
to collo. sua se cepit cancatōne laudare. dixitqz. **Q**uāta
in celis fontana sapiencie ac vena splendoris redundat pri
maria ars venustatis. certe postq̄ nobis terrigenis tanta
pulchritudinis et intelligencie dona fudit. **C**ui sic erndi
tus coruus respondit. **C**ara est intelligencia et iocunda ve
nustas. sed optima est sapiencia sine qua aut sibi non sūt
aut nihil sunt omnia. **A** sapiencioribus autem nostris au
diu. qđ luce lucem p̄dere. virtutemqz virtute /extremuz
sic quippe demencie. **I**deo et laude laudatōez āmittere id
ipsuz est. **N**imz ab aristotile laus diffinit. esse s̄mo eluci
dans magnitudinē. **S**ic nec minima vtus est. ymmo maxi
muz viciuz laudare temetipm. **D**icentes emz se esse sapien
tes stulti sunt. **A**t tamen sapiens dum laudat in facie. fla
gellatur in mente. **V**irtus enim vera. vt virgo pudicissi
ma est. que sine rubore videri non patitur. **Q**uali stella

rutilans ab apparēte sole abscondit̄. et velut crisopasion
 splēdes in tenebris. seu rubescēs. laus in lumie occultat̄.
 Igitur qui seip̄sū omendat. nimir̄ vituperat. quia laus
 eius vicium generat. dum sine splēdore v̄tutis ac castita
 te. hunc esse informat̄ demonstrat. Veruz si hoc aure in
 telligēcie p̄cepisti. scriptuz est. Tu de teip̄so phibes testi
 moniuz. testimoniū tuū non est verū. Ac in omuni lege p̄
 se nemo suscipit̄ eo q̄ lingue libra p̄uati amoris in se attrahit
 pondus. Est ergo laus p̄pria dedecus. quia lingua sibi
 testis. aut non suscipit̄. aut mentit̄. quādo et illud nos ap
 probat q̄d exaltat. Hoc autē est lauduz fugitiua humili
 tas. Qui em̄ se humiliat exaltabit̄. Humilitas quippe re
 gularis nature a strario viam sequens. per semitaz mundi
 alis ofusionis atq̄ caliginis in finez glie ac luciditatis ad
 ducit. Sed vt quid te laudas. Certe si notus es agis su
 perfluū. si non notus. memēto q̄ latere desiderat vera v̄tus.
 Verum nec temp̄ laudandi quemq̄ est. mutabilē donec
 viuit. Nam omendatō vera non p̄terit. quā posse esse virtu
 tis eternitas stabiliuit. Laudet ergo te os alienū. accuset
 te tuū. Humilitatis te approbet virtus dies te cōmendet
 eternus. Quibus auditis gallus q̄ se laudauerat erubuit.

Contra inuidos De hymeā et onagro Ca. xxix.

In tranquillitatis sereno splēdente aere. sparsa lu
 ce. cum per solitudinem hymeā satis leta discurrēt
 tristēm iacentem onagrū inueniēs dixit illi. Quid
 tibi est frat̄. q̄ tam lugente otūtu. egroḡ vulcu. liu da
 facie et submisso capite. tristis iaces. Indica mihi rogo te
 quia si quid languozis est in corpore. valore manus exci
 piam. si vero in corde. adhibeam ratōne vel cōpassione me
 delam. Ad hęc quidem ille tante humilitatis oleo emolli
 tus. mox sui vulneris patefecit archanum. dixitq̄. Ex ae
 ris quippe soroz tam pacata serenitate constringoz. eius
 enim michi non ferentibus oculis. in tempestatem tran
 quillitas vertitur. et in nubem serenitas commutatur.

Sed e contra tempestas ipsius in cordis pacem efficitur
et obscuritas in serenū. **Qu**is cū stupore admiratōnis au
ditis. notās hūmāna luozis viciū suū esse tormentū. exhoz
tatōnis sue sic inquit. anathematizando incepit officium
Maledict⁹ sit talis oculus qui turbat in lumie et in tur
bine delectat. qui euz noctua vitalē lucem videre non pa
tietur sed in caligine illustrat. **Cui** gaudiu luēt⁹ lux nubi
lum bonū malū. **Cui** infelix est felicitas. et calamitas
felix. **Cui** adūsitā pspera et psperitas aduersa **Cui** amica
misericordia et bonitas inimica. **Q** per horrendū pestiferū ac per
uersū malum. **S**ic et evertēs eloquiū ad enagruz dixit.
Nimiaz bene siluestris es asinus. postq̄ tecum pateris tā
lem oculum qui tui cordis est iuge patibulū. et boni ac
omnis boni inimic⁹. **N**am euz vite hui⁹ decursus nunc ad
uersis reb⁹. nunc psperis deducat. si te quidēz ostra natu
ram res fecūde mestificāt. et lugēde semper te delectant.
tristitia et calamitas non relinquet. **G**audere em̄ de plang
gendo malo amenitate rōnis est maxim⁹ dolor. **Q**uis liqui
dem tanto deterior ac letalior estimat. quanto min⁹ euz sit
incensus fonte sentitur. **R**idere em̄ in graui morbo magni
merozis iudiciū est. **A**c sedm regulaz ypocratis. **C**uz ad
herentis doloris non peipit causa mens letaliter mox iudi
catur egrota. **S**ic ergo luozis viciūz possessoris sui con
tinuū est tormentū. **V**eruz cum odis inuidencia quēpiāz
ppter bonūz. **J**am pncipalitē ipius hostis es boni. qm̄ cui⁹
gratia est vnūquodqz. et illud magis. **S**ed euz ipm̄ bonū
sit deus. a quo tanquā a suo fonte bonitatis vena manans.
in omnia encia deriuat. hinc qui dē diu nitē q̄ tu hostis bo
ni es. et tu ipm̄ ac omniū inimic⁹. **A**c euz malicia bonita
ti sit dēria. quanta te deprauauit malignitas. cui tota bo
nitas est adūsa. **V**erū euz naturalitē queqz filia delectent.
Vide cuiusmodi es. qui tempestate ac tenebris gaudes.
Nisi em̄ corde nubilus et procellosus existeres. nequaq̄
te talia delectarent. **L**uoz igitur interne turbini⁹ graui⁹

tepestas est. **S**z cū absq̄ trāquillitate ac luce nullū pute-
tur bonū. hinc te agnosce iam omni bonitate priuatū. quia
paci ⁊ lumini tam hostiliē es adūsus. et sic euz i iudeas ne
bonū tuū alii? omendet. ispice cece q̄ p̄ liuorē eidē opposi-
tū tibi contingeret. obscurasti cui p̄ se tibi bonitatis influxū
Contraria nanq̄ se fugiunt. nec se alicubi inuicēz patiunt.
Attē si omīe bonū intelligeres. et i visu puato hoc ipsuz
in vno q̄z benign? adamares totū bonuz tuū existeret. et
secum omnia possideres. **N**imirz dilectū bonuz quo gaudes
tuū est. **P**one ergo carissime liudū oculū et amittes tor-
mentū. **S**ic em̄ scriptū est. **S**i ocul? tuus scādalizat te
erue eum et pice abs te. **N**am et talpe meli? foret in pu-
pilla nō h̄re stuitū. postq̄ dilexit obscurz. **S**ic ienne ocu-
lus ingemat? qui spassiuū mutato ne coloris in caritatis
exemplar gerit affectum quib? sic digestis recessit.

Cōtra infamatoēs **(De colūba ⁊ luto Capiculū. xxx.)**

Qlumba p̄nali bisso seu rutillantia veneris opta
per totuz. sursum sparsis gēmantib? oculis. incessu
grauī. p̄ de simplici. aliq̄z collectis. ad aquariū in-
cedebat. **S**ed euz scēnū lutuz. inuis latitans aride faciē
mentiret. **I**mpexit in ipm. ac illius spurcicia mox resper-
sa nitiduz fedauit corpusculū. tunc lutū huus rei euertu-
sue miserie tollens risum quippe letatus q̄ malefecerit. et
exultans in reb? pessimis ita illi dixit. **Q**uō obscuratus est
auz. mutat? est color optim?. **E**t feda facta est pulchri-
tudo tanta. **A**t illa respondit. **N**imirum quia p̄gi in te.
Quid nam tu es. **C**ui illud scenū et lutum. **M**ox colūba
subiunxit. **B**ene veruz est quia si scenosum non fuisses nē
quaq̄ a te maculaz contraxissem. **N**on em̄ nisi qd̄ fedum
est fedat. et qd̄ immūduz contaminat. **N**am aqua lauat da-
rissima et cūcta splendor illustrat. **A**ttē nitor me? in suba-
mea existens non recessit. **F**etoz autē tuus in tua est nec
a te recessit. **N**ō em̄ fedum nunc apparet in colore meo.
inest substācialiter inesse tuo. **Q**uāobrez derisisti teipuz ac

examiniatu me fedando me clarissimā ostēdisti. Camis nāq;
lacerat nociuis dentib⁹. et os aspidis inficit venenositate
infectuz. Spina pugnat quia habet aculeum. et piscis in
gruit mare. suumq; vomit mg̃m. Sic omis nocēcia p̃ri⁹
in auctore suo est. Quid pla. Ego certe pergēs ad lauacrz
emundabor. tu vero semper maculatus eris. quia lutū esse
dimosceris. Nam fedata detractio. quāto ti⁹ ab innocēcia
radit. sed eius infectio nunq; ab infamia detractoris pur
gatur. Quibus dictis ad lauacrum perrexit.

Explicit liber secundus

Incipiūt capitla tercij libri de hijs que sūt dē auaricia ⁊ c̃
Contra cupiētes mūdanas diuicias ⁊ De coruo et vulpe

Quius ditari desiderans. Capitulū primum
vulpe repta. mox sui cordis volituz indicauit.
dixitq;. Nemp̃e soroz minime celabo qd cupio.
ymo a tua industria queram artem. qua dsequi
valeam hoc qd volo. Nimiz tanto tempe nil p̃ter metipm
possedi. gregatis nunc vellem diuicij exē me aliquale
dilatari. Ob hoc caissima mod̃ doce si nosti. At illa r̃ndit.
Ars certe fraē hec in p̃mto est. sed laboris est op⁹. Par
nanq; est aureaz venam agnoscere. vbi non successerit labo
rare. Cui ille. Dic amica. qz si facultas aderit faciaz. Tūc
magistra subiunxit. Mi frater. Totuz officiu opulencie
mundialis tantū in trib⁹ assiduis vicij et in vno cōtinuo
tozmēto d̃sistit. videlicz ī insatiabili cupiditate. In inque
ta rapacitate. in illiberalitate cōtinua. et timiditate perpe
tua. Hec quidez sunt instrumenta artis ditatorie debita.
quatuoz. scilicz semper cupre. Cum eniz cupiditas d̃erit.
mūdane diuicie minorant. sed vbi semp̃ hec aderit augmē
tātur. Amorato liquidem appetitu. caro marcescit. et eo
ad d̃ito. mox refarcita pinguescit. Nam et ob hoc excessi
ua ornatur crassitudine porc⁹ quia inextingui sem patit.